

Ο ελβετικής καταγωγής Έρμαν Σπίρερ ήταν ήδη μεγάλος καπνοβιομήχανος στη Σμύρνη όταν ξέσπασε ο διωγμός των Ελλήνων του Πόντου από τους Τούρκους που κατέληξε στην τραγωδία της Μικρασιατικής καταστροφής. Χάρη στα ανθρωπιστικά του αισθήματα πολλοί Έλληνες σώθηκαν από τη σφαγή καθώς ο Σπίρερ τους προσέφερε άσυλο στις καπναποθήκες του, που προστατεύονταν από την ελβετική σημαία. Στη συνέχεια ναύλωσε καράβια, φυγαδεύοντας έτσι μεγάλο αριθμό διωκόμενων στην Ελλάδα.

Για τους περισσότερους η δράση του Έρμαν Σπίρερ ήταν άγνωστη. Η κυκλοφορία του βιβλίου του κ. Γεωργίου Σούρλα «Έρμαν Σπίρερ – ο Εθνικός Ευεργέτης» (εκδ. Ταχυδρόμος), και η εκδήλωση που έγινε στο Βόλο, από την εκεί Ισραηλιτική Κοινότητα και Συλλόγους Μικρασιατών, για την παρουσίασή του έφεραν στην επιφάνεια όχι μόνον το έργο του Εβραίου φιλέλληνα και φιλόανθρωπου, αλλά και πολλά μηνύματα για τη σύγχρονη εποχή. Η επιτυχία της εκδήλωσης –που έγινε στην κατάμεστη αίθουσα του Μεταξουργείου Νέας Ιωνίας, στις 6.6.11- η ευρεία προβολή της στην πόλη μας αλλά και τα επαινετικά σχόλια των συμπολιτών μας, κατέδειξαν ότι παρόμοιες πρωτοβουλίες είναι ο καλύτερος τρόπος για την εξάλειψη των ρατσιστικών φαινομένων και παράλληλα για την προαγωγή των ιδεών της συναδέλφωσης και της αλληλεγγύης.

Το βιβλίο του Γ. Σούρλα, όπως ανέφερε στην παρουσίαση ο πρόεδρος της Ι.Κ. Βόλου κ. Μαρσέλ Σολομών, χωρίζεται σε τρεις ενότητες: Η πρώτη εξετάζει τη δράση και το φιλανθρωπικό έργο της οικογένειας Σπίρερ, καθώς και τις ενέργειες του Έρμαν Σπίρερ για τη διάσωση των Ελλήνων Μικρασιατών. Η δεύτερη αναφέρεται σε διακεκριμένους Έλληνες Εβραίους που προσέφεραν στην ανάπτυξη του τόπου σε διάφορους τομείς. Η τρίτη ενότητα –και η πιο συγκλονιστική κατά τον κ. Σολομών– με τίτλο «Όταν οι μοίρες των λαών συνδέονται κατά τραγικό τρόπο...», αναλύει και παραλληλίζει τη γενοκτονία των Ποντίων και το Ολοκαύτωμα των Ελλήνων Εβραίων ακολουθώντας την ιστορική πορεία των γεγονότων, σε συνάρτηση με το κοινωνικό πλαίσιο και τη διεθνή πολιτική.

Το θέμα της γενοκτονίας και του σχετικού διεθνούς νομικού καθεστώτος ανέλυσε κατά την ομιλία του στην εκδήλωση ο διδάκτωρ Κοινωνικών Επιστημών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης κ. Θεοφάνης Μαλκίδης, ο οποίος είναι Μικρασιάτης τρίτης γενιάς. Ιδιαίτερη αναφορά έκανε ο ομιλητής σε μία άλλη εβραϊκή φυσιογνωμία τον Ραφαήλ Λέμκιν, ο οποίος αφιέρωσε το νομικό του έργο στον ορισμό και την τιμωρία του εγκλήματος της γενοκτονίας. Με βάση την πρόταση του Λέμκιν, ο οποίος στηρίχθηκε στις μαζικές σφαγές των Ελλήνων και των Αρμενίων και στα εγκλήματα των Ναζί κατά το Ολοκαύτωμα, θεσμοθετήθηκε η Διεθνής Σύμβαση για την Πρόληψη και την Τιμωρία του Εγκλήματος της Γενοκτονίας από τον ΟΗΕ το 1948. Ο κ. Μαλκίδης πρότεινε, μάλιστα, να διοργανωθεί ένα διεθνές συνέδριο αφιερωμένο στον Ρ. Λέμκιν. Ο ομιλητής αναφέρθηκε επίσης στη δράση του Έρμαν και του αδελφού του Κάρολου Σπίρερ, ο οποίος με το ίδιο πνεύμα αλτρουισμού, βοήθησε ελληνικές οικογένειες της Καβάλας κατά τους βαλκανικούς πολέμους. Για το φιλανθρωπικό του έργο ο Κάρολος Σπίρερ έχει παρασημοφορηθεί από το ελληνικό κράτος με: τον Αργυρό Σταυρό του Τάγματος του Σωτήρος, τον Σταυρό των Ταξιαρχών του Τάγματος του Φοίνικος, τον Χρυσό Σταυρό του Τάγματος του Φοίνικος και το Διάσημο Τιμή του Ερυθρού Σταυρού. Σημαντική ήταν η παρουσία στην εκδήλωση του Τσάρλς Σπίρερ, εγγονού του Κάρολου. Ιδιαίτερα συγκινητική ήταν η παράδοση των παρασήμων του Κάρολου Σπίρερ στην Ισραηλιτική Κοινότητα Βόλου από τον εγγονό του.

Η επιτυχημένη εκδήλωση που έγινε στο Βόλο δεν ήταν απλώς η παρουσίαση ενός αξιόλογου βιβλίου δεδομένου ότι μέσα από αυτή αναδείχθηκαν τα κοινά χαρακτηριστικά των δύο λαών, του ελληνικού και του εβραϊκού, κατά την ιστορική τους πορεία, τους διωγμούς και τις προκλήσεις αλλά και τα ιδεώδη και τη σκέψη.